

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Budapesttől Konstantinápolyig.

(Vége.)

Mi lenne tehát itt a tennivaló? Talán a kormánytól kell várnunk mindent? Korántsem. Mi ezzel a kormány hatalmi omnipotenciáját növelni épenséggel nem ohajtjuk. A kormánynak úgy, mint a kereskedelem faktorainak megvannak a maga ténykedési körei, melyekben mindeniknek, összemunkálva a célra, mozognia kell.

Nekünk vannak kereskedelmi és iparkamaráink; vannak jeles nemzetgazdászaink; van nekünk edényrészeknek minden nemzeti fejlődésünk körébe vágó ügyeinket kész-

séggel felkaroló és érdekeinket előmozdító közművelődési egyesületünk; vannak általában hazánkban hasonlirányú intézményeink, melyeknek igényei, érdekei és követeléseai vannak.

És mik lennének ezek? Kereskedelmi s nemzetgazdasági tekintetből ma mindjárt első követelés lenne, hogy a számunkra hozzáférhetővé vált Kelet minden nevezetesebb forgalmi pontján képviselőségek szerveztessenek, melyek megfelelő díjak mellett mintagyűjteményeket, esetleg fiókraktárakat vállalnának hazai cézegektől.

E cézegek, illetőleg kereskedelmi és iparkamarák, vállalatok, egyesületek stb. számára az ipar- és kereskedelmi cikkek és tárgyak eladását közvetítenék, szóval minden irányban és tekintetben a kellő lépéseket megtennék, a szükséges felvilágosításokat és utbaigazításokat lelkiismeretes hűséggel és hofniui lelkesedéssel megadnák.

A képviselőségek szervezésénél a dolog anyagi oldala nem ütköznék nehézségekbe, mert a létesítési és fentartási költségeket bőségesen fedeznék a képviselt felek jutalékai. Csak a közegek megjelölése és a forgalmi, illetőleg képviselőségi helyek megválasztása képeznének komolyabb körülményt és figyelmet igénylő szempontokat.

Hogy pedig ezen képviselőségek mindazon kellékekkel s főkép bizalommal, tisztelettel és biztosítékkal birjanak, melyek az ilyenmü

vállalatoknak létfeltételét képezik, s hogy mind a hazai cézegek, mind a keleti kereskedők és fogyasztók részéről kívánt tiszteletben és pártolásban részesüljenek, feltétlenül szükséges, hogy azokat az állam szervezze.

Szükség tehát az állami beavatkozás. De ezzel nincs vége a dolognak; kötelesség vár itt a magyar kormányra is. A mai konzulátusok körében is egy kis reparálni való van.

A konzulátusok alig felelnek meg feladatuknak. A kormánynak oda kell hatni, hogy azok tegyék meg kötelességeiket, dolgozzanak, jelentéseik ne legyenek egyoldalúak.

Ha már dualismusban vagyunk, feleljen meg a konzulátusok működése és jelentése a mi kívánalmainknak is.

Nagyon hátrányos dolog e konzulátusi hivatos jelentésekben ma még az is, hogy azok gyakorlati érzék nélküliek, tartalmukban kevés, sőt semmi sincs, a miből okulni, tanulni, vagy utbaigazítást nyerni lehetne; ezeken felül pedig a szó valódi értelmében elvannak rejtve az érdeklődő iparos- és kereskedelmi világ előtt.

Vagy szóljanak az iparosok és kereskedők; hol, mikor és mi módon jutottak eddig ily konzuli jelentések birtokába? és jutottak-e? Aligha.

Jövőre ezen konzulátusi jelentések úgy lennének rendszeresítendőek, hogy azok ne csak a kormányoknak küldessenek meg, hanem a kereskedelmi kamaráknak is, melyek

A „Székelyföld“ tárczája.

Utí naplóból.

(Kézdi-Vásárhely.)

Augusztus vége felé utba ejtettem Kézdi-Vásárhelyt, jobban mondva Kézdi-Vásárhelybe ejtettem utamat, mert Brassóból egyenesen oda mentem egy esős éjjel az ott vendégszereplő Egry Kálmán színművészszel, a ki nagy szívességgel felajánlotta volt kocsiját. Rég nem voltam azon a tájon, a melyhez kedves emlékeim fűződnek. Sok változást találtam a városban, nem mind előnyöset. Épült-szépült egy-egy ház, de kidőlt vagy elkerült onnan néhány régi jó emberem. Azonban a kik legkedvesebbek voltak elöttem, azokat ott találtam, s nem változott sem áldott kedélyök, sem irántam való szeretetök.

Nagy szívességgel fogadtak különösen a református pap és családja, nagytiszteletű Székely János uram és neje Székely Jónáné (költőibb név) ö Nagysága, régi jó ismerőseim. A pap brassyi szerkesztő koromban legerősebb támaszom, legmegbízhatóbb mentorom volt a felső háromszéki közügyekben, a papné pedig szívesen látott szépirodalmi dolgozótársam. A közmondás szerint: kinek a pap, kinek a papné; én nem tudnék közülök választani, nekem egyaránt kedves mindkettő. S most ép oly kellemes órákat töltöttem vendégszerető házuknál, mint ezelőtt 15 évvel, s a különbség csak abban állott, hogy akkor még kisdéd

gyermekük most szépen felserdülve, még kedvesebbé teszik a fenkölt lelkületű családi kört. Philosopháltam a pappal, élvezettel elolvastam a papné sikerült drámáját és élvezettel elköltöttem még sikerültebb ebédjét, sőt kellő pedánsággal udvaroltam szépműveltségű leányaiknak is, a kiknek egyike nagy nyelvész hírében áll.

Ismertem én régebben más kedves papokat is ottan: a kantabeli derék minoritákat, kiknek, Kézdi-Vásárhelyt tartózkodván, rendes lakójuk voltam abban az emeleti sarokszobában. Az én időmbeliek közül már senki sincs a zárdában; újemberek, de derék szívességek a régi (no meg költői rendezési könyvtárak is). Templomukban részt vettem az igen egyszerű Trefort-requiemben, a melyet a háromszéki leányárvaház rendezett volt.

Az előző napon láttam az erre való meghívó ívet báró Szentkereszty Stefánia aláírásával; azt gondoltam, a nemes hölgy a városban van; szerettem volna tiszteletemet tenni nála, a ki ideálom volt a fenkölt hazafiságban és áldásos közhasznú tevékenységben. De nem találtam őt a mintaszerűen berendezett és kezelt árvaházban, a hova Erdélyi Károly barátom elkísért s ahol aztán egy nagyot busultunk hárman, az intézet derék igazgatójával, a ki megmutatta nekem az árvaház ügyében felvett első jegyzőkönyvet, a melyet én vezettem volt.

Mindjárt első nap délelőtt meginterviewoltam az én kedves és tisztelt Dobay kollégámat (a gyöngyösbek kedvéért megjegyzem, hogy én nem va-

gyok városkapitány, sem vaslovas, hanem csak szerkesztő), hogy mi nevezetes történik ma a városban vagy vidéken; nem tudott semmi különösről. Délután kísértálmam tehát Torja felé (a melynek vizét megénekeltam volt régente versben és prózában), meglátogatandó régi jó ismerőseimet, br. Apór Jánost, Mihály F. plebánost stb. Bizony nem esett jól, hogy szinte senkit sem találtam otthon; elmentek volt Szárazpatakra, bucsura. Hej, én is ájtatoskodtam volt valaha, a régi jó időkben, ezen a nevezetes bucsuhelyen, s a ki tudja, mi az a szárazpataki bucsu, képzelteti, mennyire sajnáltam, hogy nem tudtam, miszerint ma van annak a napja. Ha kimegyek, ott találom kézdii ismerőseim 50%-ját. S mint ethnographusnak is jutott volna annyi népelet-tanulmányozás, hogy elég lett volna a Kisfaludy-társaságnak nyári utamról való beszámolóul. Lám, ilyen kár eshetik a tudományban, ha a városkapitány kávinista!

Én ugyan átvághattam volna a mezőn és még elérkezhettem volna az asztaltutáni áldáshoz, de nem voltam egyedül; velem volt sógorom, Heltay Nándor színész, a ki a Kisfaludy-társaság megbízásából mint zenész kísért volt engem tavaly előtt, midőn az erdélyi cigányok népdalait és dallamait (nem hotelnótákat!) gyűjtöttem. Neki aznap játszania kellett s így szerény hazaballagtunk. De Altorján mégis volt egy kedves esetem, a mely kárpótolt némileg a kirándulás sikertelenségeért. Nagy érdeklődéssel szemlégetek egy

nemcsak tanulhatnak e jelentésekből, nemcsak tájékozhatják belőlük magukat, hanem közvetett úton a konzulátusokat felhívhatják a tapasztalt hiányokra. Hisz minden irányban szabadságot, liberalismust hirdetünk. Miért ne lennének e jelentésekkel az illetékesek oly liberálisok, hogy az érdekelteknek szabadságot, módot nyújtsanak a betekintésre?

Tudjuk, hogy a konzulátusokkal az egyesek és testületek sem rendelkezhetnek. Azért nagyon kíváncsok, hogy midőn egy részről munkára, tevékenységre, ébredésre hívjuk fel s figyelmeztetjük iparosainkat, kereskedőinket, mezőgazdasági termelőinket, más részről az állam figyelmét is felhívjuk. A magyar állameszme, a haza, a nemzet érdekéről van itt szó.

Ha a honi nagykereskedők expositurákat tudnak állítani a vidéken, megtehetik ezt a szomszédokban, a Kelet alkalmasabb pontjain is.

Nálunk ma képzett emberekben nincs hiány. Vannak ügyes ügynökeink, a meny nyien kellenek. Fel kell használni őket, fel kell használni a kínálózó alkalmat és időt. Egészen tőlünk függ, hogy mi-e vagy más államok: a németek, angolok, francziák, amerikaiak stb. foglalják el keleten a piacokat és kereskedelmi pozíciókat.

Ugy hisszük, a mai ipari és kereskedelmi pangás fölötti panaszos világban nem ártana meg egy kis forgalmi élénkség és fellélekzés. Hogy tenni kell már valamit és most, míg ideje van, kell tenni, azt a becsületes és józan kereskedelmi önzés is ajánlja.

Hallják meg ezt székely iparosaink és kereskedőink is, ha fülök van a hallásra, és értsék meg, ha értelmök van ezek megértésére!

f.

SZEMLE.

A véderő reformja. A „Bud. Corr.” főbb vonásaiban ismerteti a képviselőház legközelebbi ülészaka elé beterjesztendő javaslatok közül azokat, melyek a véderő módosítására és a honvédség

reorganizációjára vonatkoznak. A javaslatok, mint e közlemény is mutatja, arra vannak hivatva, hogy a honvédséget készütséggének és képességének megfelelő rangra emeljék s állásának súlyát, tekintélyének erejét, melyre minden magyar csak büszkeséggel tekint, megfelelő szervezettel öregbitsék. E szerint a meglevő 10 huszár-ezred eddigi 4 századához még 2—2 századot kap, de csak azért, hogy ezen 20 századból mozgósítás esetén 5 új honvédhuszár-ezred legyen alakítható, a mely egyenkint egy-egy honvéd-hadosztály lovasságát fogja képezni. Az illető honvéd-hadosztályok számára szükséges tüzérsegről szintén történt gondoskodás a jövő évi közös költségvetésnek azon részében, a hol a tüzérsegről megfelelő szaporításáról van szó. A honvédségnek egyik eddigi főhiánya az volt, hogy állománya mindíg az ujonczozás eredményének mérvéhez képest váltakozott. Ezen anomáliát — írja a „B. C.” — az új törvényben orvosolni kell olyképen, hogy a sorozás ezental az eddigi gyakorlattól eltérőleg vitessék keresztül. Ez az ujonczozási rendszer annyival inkább keresztülviendő volna, mert a közös hadsereg állandó létszámának meghatározott összegben való megállapítása, mint az ujoncz-jutalék évenkénti megszavazásával ellentétben álló, felesleges intézkedés, a véderőtörvényből ki fog maradni. Hogy az ujonczozás jövőben a hadköteleseknek ne 20-, hanem 21-ik évében történjék, most már oly általános követelmény, hogy az ezen történő változtatás kétség-telenül közhelyesléssel fog találkozni. Változtatás fog történni az egyévi önkéntesek eddigi kiváltóságán is. Az új törvényjavaslat az egyéves önkéntesek ama törekvését, hogy a tisztí vizsgát eredménynyel letegyék, tetemesen fokozni akarja, a mennyiben az az egyéves önkéntes, ki a tisztí vizsgát le nem teszi, köteles lesz még egy évig szolgálni és pedig azért, hogy ha a tisztí qualificatiót nem tudja, vagy esetleg nem akarja elérni, fegyelmeztetést altszázadistá lehessen. Ezen egyéves önkéntes részére azonban a második évben fenn fog tartatni az a jog, hogy saját ellátása mellett a kasszárnyán kívül lakhassék s az év végével a tisztí vizsga letévére jelentkezhessek. Jövőre a német nyelv ismerése csakis oly mértékben kívántatik meg a vizsgázóktól, hogy magukat e nyelven megértethessék, a tárgyakból azonban magyarul is vizsgázhatnak, a nyelvismeret hiánya sem fog akadályt képezni.

Az általános helyzetről Fergusson angol államtitkár a lehető legmegnyugtatóbb nyilatkozatot tette, midőn azt mondta, hogy három év óta a külpolitikai ügyek egyetlen egyszer sem voltak oly békés színezetűek, mint most. Hozzáteszik ehhez, hogy ez a felfogás teljesen megfelel azoknak a nézeteknek, melyeket irányadó részről Bécsben és Berlinben már hónapok óta hangoztatnak; sőt egy bécsi inspiráltnak látszó közlemény azt is mondja, hogy még ha az ősz vagy a tél folyamán a Balkán-félszigeten zavar állana elő, annak csakis lokális jellege lesz.

látogassam Kőnczey Miklóst, a kivel hajdan országra szóló bálakat rendeztünk volt s kit nagy örömemre jó állapotban találtam. A nagykönyvemű kuriában meglepett engem a háziasszony műbecsű albuma; a kellemes verandában nem lehetett elhárítani a lucullusi oszonnát. Már szinte annyit emlegetem a szíves megvendégeltetést, mint Hazafi Véra János, kollegám a vándorlásban, a kivel az ország minden vidékén találkozom; de nem is tréfadolog ám a székely vendéglátás.

Szentléleken meglátogattam sógorommal a Szt.-István-hegy tövében tengődő „dögös” cigányokat. Már alább a pataknál találtunk egy dádét s egy csóré purdés bábát, vályogot vetve. A hegyoldalon, az ösvény mellett, 4—5 nyomoru földes huruba körül még vagy 20-an heverték, néhányan foltozva vagy rostát lyukgatva, legtöbbje henylve. Czigány köszöntésemet czigányul fogadták, de nem akartak czigányul tudni. Csak nehezen sikerült a magyar beszédet oláh szójárásu czigány nyelven folytatni, a melyben valóban kevés jártassággal bírtak. Feljegyeztünk egy pár daltörököt, a vonatott, panaszos, oláhos dallammal együtt. Nem sok az értékek és értelmök; egy pár sort közlök mutatványul:

Szto tro punro pe munro, Tedd a te lábadat az enyimre, The dikávo csecsimo, Hogy lássam az igazságot, Csecsimo te misztimo, Az igazságot és jóságot, Csecsimo le devleszko, Az Isten igazságát, Devla, da me misztimo, Isten, adj nekem jót, Pala munro csoromo, Az én szegénységemben, Bukurie (d)ango del! Boldogságot az Istenben!

A hurubáktól pár lépésnyire állanak a Tarnó-czy-kastély terjedelmes romjai. Mióta utoljára

A vaskanczellár ugyancsak megharagudott a megboldogult Frigyes császár naplójának közzétételéről. Azonkívül, hogy a naplót „apokrif”-nek nyilvánította, ama folyóirat szerkesztőjét, melyben a naplótörök megjelent, elfogatta. A vaskanczellár ezen eljárásával csak megerősítette a napló hitelességét. Ha az irai csakugyan apokrif volna, Bismarck haragja nem lehetne oly kirekesztő. De bocsantja az, hogy azokban kritikát mond az ő politikájára felett egy oly egyén, kinek jogát az ítélt szó kimondására nem vonhatja kétségbe, s kinek szavai a német népre befolyással vannak. Egy ember, kinek a közlésben része volt, már fogva van; most kiderülhet a forrás is, melyből az illető a naplót kapta; mondjanak azonban bármily kemény ítéletet a „bűnösök” felett: aligha törölhetik el a német népből azt a benyomást, melyet az elhunyt szabadelvű gondolkodás, népszerű császár szavai tettek.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület gyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

Kolozsvár, szept. 30.

Első nap.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése a tagok élénk részvétele mellett folyó hó 29-én nyitott meg. A gyűlést kevéssel 10 óra után Szász Domokos püspök fenkölt szellemű imája után Br. Bánffy Dezső, Szolnok-Doboka megye főispánja, nyitotta meg, mint a rangban legidősebb gondnok.

Beszédében sajnálattal emlékezik meg Br. Kémény Gábor betegségéről. Az egyházkerület közéletéből különösen az ujonan összeállított törvénykönyv kibocsátását és életbeléptetését emeli ki s egyszersmind reméli, hogy az új törvények szigorú végrehajtásával az egyházkerületet fel lehet virágoztatni. Hatalmas beszédét a következő szavakkal végezte be:

„A törvények szigorú alkalmazása enmagunk ellen kell, hogy fordítottassék, kell, hogy azzal sujtuk a mindent megölő közönyt, kell, hogy büntessük a mulasztást, a gyakori hanyagságot és néha a visszaélést is. Legyen tehát ennek tudatában mint jelszó irva egyházi életünk zászlójára a törvény, ennek szigorú és részrehajlatlan kezelése mint kötelesség megállapítva, mint cél a szabad fejlődés kitűzése és én nem kétlem, hogy jobb jövőnek nézünk elébe, mely a létérti küzdelemben azon hivatást, melyet e területen ép egy hit, mint a nyelv tekintetében betöltenünk kell, teljesen és sikerrel betöltenünk lehetővé is teendi.

Az ev. ref. egyházkerület mai napra összehívott rendes közgyűlést ezennel megnyitottnak jelentem ki.”

láttam, sokat fogytak; fal fal után ledől, kő kő után legurul, és lent a völgyben a szegény zsellér kunyhót tákol magának a hatalmas várur palotája omladoikaiból. A hajdani kápolnában megvannak még néhány boltívekből ornament nyomai; érdekes volna kiemelni őket és megőrizni a mult idők egyik emlékeit.

Mig mi a romok közt merengtünk, a hegyoldali uton néhány serdülő leány haladt el, vigan énekelve. Apró kékvetíttek haza Kis-Kásonba; „fejecskét szedni” (árpát bögészni) jöttek át Szentlélekre. Szerettük volna feljegyezni a dalt, de közeledtünk elhallgattak s egy egész garmada hatos sem bírhatta őket arra, hogy előttünk énekeljenek. Vihogva siettek odább, s csak jó messziről, mintegy inceselkedve, hangzott ismét felénk csengő dalajok.

Igy zsongnak most felém székely emlékeim, mint távoli zengés. Ott még a munka is üdülés volt nekem, itt üdülésem is nehéz munka. Könnyitek néha rajta egy-egy ilyen naplótörökkel.

Herrmann Antal.*

* Kötött munkatársunk azon szíves ígérettel örvendeztetett meg, hogy a czigány népeletről merített nagybecsű dolgozataival jövőre is fel fogja keresni lapunkat. Midőn ezt örömmel jegyezzük fel, egyuttal tiszteltetel kérjük olvasóinkat, szíveskedjenek a népelet nyilvánulását, kivált dalokat, meséket, babonákat, szokásokat stb., gyűjteni s azokat Dr. Herrmann Antal urhoz (Budapest, I. Attila-utca, 47. sz.) juttatni, ki azokat nagy hálával fogadja. Régibb, becsesebb műveket szívesen megvásárol illő áron, a hazai népköltészetre és életre vonatkozó műveket is, pl. Erdélyi népdalgyűjteményének 3 kötetét, Ipolyi Magyar Mythológiáját (mely utóbbit szívesen megadja a bolti árt is), Szerk.

szép régi székely kaput, a melyre még emlékeztem ifjú koromból. Hát a jobboldalt levő lakóház felől, a jöllétre valló udvaron át jön felém egy derék eredeti székely alak, uri ruhájú intelligens ember. Udvarias köszöntésemet szívesen fogadva, kérdi tőlem: „Hát maga nem a Hermán ur, a régi Nemere?” „Az biz én, hál’ Istennek; hát ki is volnék, ha nem az!” — viszonzám örömmel. Megismert volt a gazda 15 év mulván is; nagy szívesen beljebb kínált és csapott egy becsületes oszonnát, a melynél csak azt sajnálta, hogy nem várhatjuk meg a vacsorát is. Sokat beszélgettünk sok mindenről, még az unokaöccséről is, a ki most tanítványom a Paedagogiumban. Ha még hozzáteszem, hogy vendéglátómat a legjobb módu birtokosnak tartják a községben, talán felesleges megmondanom a nevét.

Este színházban (illetve színszínben) voltam azonkívül még egyszer. Völgyi társulatának igénytelen, szerény, tisztességtudó tagjai (Soly-mossy még nem volt ott!) minden méltányos igényt kielégítettek, s a társadalmi és magánéletben is olyan szolidok és tisztességesek, hogy, sajnos, szinte kivételnek mondhatnók a vidéki vándor-színészek közt. Akkor kissé gyöngén ment a dolguk. De hát melyik törvényben van az megírva, hogy a színésznek bőségben kell élnie? Magyar városban a magyar vándorszínészet a működőkre nézve mégis csak főképp keresetmód s az élvezők számára mulatság dolga, mulatságra pedig senkit sem lehet kényszeríteni, moraliter sem.

Egy délután kimentünk Szentlélekre, hogy meg-

Ezután az igazolt képviselők névsora olvastott fel s a bizottságok választattak meg.

Az elnök által indítványozott tárgysorozat elfogadtatván, Szász Domokos ev. ref. püspök felolvasta jelentését.

Roppant tetszés[?] fogadta a nagyterjedelmű beszédét.

Egy pár kisebb indítvány letárgyalása után az elnök bezárja a gyűlést és további folytatását d. u. 4 órára tűzi ki, mely gyűlés tárgyát a kolozsvári ref. főtanoda és a sepsiszentgyörgyi ref. egyház főgondnokainak megválasztása képezte.

Izgalmas és élénk korteskedés előzte meg a d. u. választásokat s ha a papoknak mindenütt olyan nagy keletük lenne, mint a milyen a választás előtt volt, akkor lennének ám csak a nagy urak.

Késő este volt, midőn a választás elvégződött, még pedig a következők eredményekkel.

A kolozsvári ref. főtanoda főgondnokául Gyarmathy Miklós alispán és volt alondnok, a sepsiszentgyörgyi egyház főgondnokául Málk József, a „Székely Nemzet“ szerkesztője, választott meg Benedek János és Sára Tamás ellenében nagy szavazattöbbséggel.

A választás eredményének kihirdetése után a szombati gyűlés véget ért.

Második nap.

Nagy gyülekezet volt vasárnap a belfarkas-utcai református templom előtt.

Az egész utca úgy nézett ki, mintha fekete posztóval lett volna hehuzva, a sok fekete ruhás pap miatt.

Majd megkezdődött a vándorlás a templomba s a farkas-utcai öreg templom tán soha sem látott ilyen szép és díszes közönséget.

Az isten-tisztelet sorrendje a következő volt:

Először a kolozsvári „Dalkör“ énekelt, azután főtiszt. Szász Domokos tartott imát, melyet mindenki mély áhitattal hallgatott. Azután ismét a „Dalkör“ énekelt. Negyedik pont Földes György orbai egyházmegyei jegyző gyönyörű egyházi beszéde volt, mely magával ragadta a hallgatóságot. Ezután ismét a Dalkör énekelt.

Valami nagyszerű volt a Szász Domokos beszéde, melyely az ifjú papokat bocsátotta ki. Jött azután a „kibocsátás“ ténye az esperesek által és végül a püspök bezáró imája.

Délután félkettőkor a vigadó nagytermében bankett volt, melyen több fenkölt szellemű pohárköszöntő hangzott el.

A következő napok gyűléseiről is bőven fogom értesíteni e lap tisztelt olvasóit. (e—a)

T a n ü g y.

A háromszékmegei általános tanítótestület kézdi járásköre őszi rendes gyűlését Márkosfalván a községi iskolában 1888. évi október 13-án d. e. 9 órán kezdve tartja meg a következő tárgysorral:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének olvasása és hitelesítése.
 3. Gyakorlati tanítás Hadnagy Mihály helybeli tanító által az óraterv szerint következő tantárgyból.
 4. Vitatkozás: „Melyik helyesebb eljárás: a tárgy tanítása közben magyarázni-e meg a tanulóknak az előttük ismeretlen fogalmat, vagy a tanítás előtt, esetleg után?“ A kérdés első része mellett M. Székely János kézdívasárhelyi községi iskolai igazgató-tanító, ellenében (a második rész mellett) Darkó Mihály dálnoki állami iskolai igazgató-tanító fog vitatkozni.
 5. Felolvasás Székely Málvina kézdívasárhelyi községi isk. tanítónő k. a. által szabadon választott tételről.
 6. Jelentés Barabás Mór, Rákosi József, Nagy Károly kézdívasárhelyi tanítók s esetleg mások által is, a kezelésük alatti iskolai takarékpénztárakról s a kezelés körül szerzett tapasztalataikról.
 7. A közoktatási s társadalmi mozgalmak felől tájékoztató bizottság jelentése.
 8. Indítványok.
 9. Tagsági díjak befizetése.
 10. A jövő gyűlés helyének, idejének és tárgysorozatának megállapítása.
- A gyűlésre a tagokat és tanügybarátokat elnöki megbízásból tisztelettel meghívja
Dálnok, 1888. szept. 30-án

Benkő József,
járásköri jegyző.

LEVELEZÉS.

Kézdí-Vásárhely, 1888. okt. 2.

(Egy iskola, melyben vallást nem tanítanak.)

Tekintetes szerkesztő ur!

A helybeli községi elemi fiúiskolába járó kisfiam ezelőtt körülbelül négy héttel azzal a meglepő hírrel jött otthon előmbre, hogy a tanító bácsi azt mondotta, hogy „a katolikus gyermekek vallástani órákra ne maradjanak az iskolában, mert a tisztelendő ur nem jön el tanítani. Majd, a mikor lesz, a ki tanítson titeket vallásra, akkor én megmondom nektek.“ Kisfiam e szavain nagyon mebotránkoztam, mert nem képzeltem, hogy mi lehet az oka, amiért a vallástanítás elmaradt, hiszen itt épen katolikus papok többen, tán nyolczan is vannak, s ha egyik beteg volna, a másik könnyen helyettesíthetné, s így mulasztás nem lenne. Egyelőre azt hittem, hogy kisfiam bizonyára nem értette meg tanítóját. De midőn láttam, hogy egy, két hét is, még a harmadik, sőt a negyedik hét is eltelik, a nélkül, hogy kisfiamat vallásra lenne ki tanítsa, elmentem személyesen a tanító urhoz, meggyőződést szerezni a dolog mibenléte felől. És fájdalommal szereztem a legszomorubb tapasztalatot kisfiam szavainak igazságáról. A dolog csakugyan úgy áll, hogy nincsen, a ki a gyermekeknek vallástant tanítson a kézdí-vásárhelyi községi fiúiskolában! Tudakozódtam oka felől. Silletékes egyénektől azt a felvilágosítást nyertem, hogy K. Gy. róm. kath. segédlelkész ur azért nem hajlandó a hitoktatást ez idő szerint teljesíteni, mert az 1886—7. évre 40 frt, az 1887—8. isk. évre pedig 20 frt, s így összesen 60 forintot tevő két évi tiszteletdíjjal, az egyháztanács hátrálékban van s azt, daczára sokszori kéréseinek, nem hajlandók kifizetni!

Tekintetes szerkesztő ur! Rég tudom, hogy az egyháztanács sohasem volt valami nagyon buzgó, pedig vehetett volna példát a helybeli ref. egyház derék egyháztanácsától. Rég tudom, hogy az egyháztanács az ügyek vezetéséből nem sokat csinál; de hogy még azt is elkövesse, hogy a hitoktatóknak megszavazott csekély 20—20 frtnyi tiszteletdíjat is éveken keresztül halogatja és ki nem fizeti: azon már nagyon mebotránkoztam! Mert ha csak egy kissé is erélyes gondnokai vannak az egyháznak: akkor lehetetlen, hogy a kepe-illetékekből évenként 40 frtot felhajtani ne tudtak volna! Hiszen azt csak gondolhatják, hogy azok a derék hitoktatók azt a kevés 20—20 frtot már csak azzal is bőven kiérdemelték, hogy hetenkint kétszer, télen-nyáron, sárban, esőben, hidegben, melegben az oly messzire fekvő községi iskolába följártak!

Aztán a szentírás szavaiként is „méltó a munkás a maga bérére!“ Ezt tán feledik az egyháztanács tagjai? Feltételezni nem tudom. Épen azért elvárom az egyháztanáctól, hogy szem előtt tartva kötelességét, reászorítja alondnokát, hogy haladéktalanul intézkedjék a hitoktatók tiszteletdíjának kifizetése iránt, hogy gyermekeink mielőbb részesülhessenek a mai világban oly nagyon szükséges vallásoktatásban. A tisztelendő urat pedig kérem, hogy addig is, míg — remélhetőleg mielőbb — méltányos ohajtása teljesül, kezdje meg a hitoktatást, a mint a leányiskolai hitoktató urban volt annyi buzgóság, hogy ez ok miatt félbe nem szakította áldásos működését!

Egy katolikus szülő.

Különfélék.

— A király életveszélyben. Ő Felseje élete a steinfeldi katonai gyakorlatok alatt nagy veszélyben forgott. Az esetről — melynek könnyen végzetes következményei lehettek volna — a következőket jelentik: Miután a király parancsára d. u. háromnegyed kettőkor a tüzelés beszüntetését elrendelték s a király lóra szállva — mintegy háromszáz főnyi kíséretével — a 2100 méternyi távolságban levő erődítmények felé lovagolt, mikor már csak 300 méter választotta el az erődítményektől, egyszerre, a beszüntető kürtjelzés daczára, még egy ágyulövés hangzott s néhány pillanat múlva egy tizenkét cm. kaliberű ostromágyu golyója csapott le a sáncok közé. Nyilvánvaló,

hogy a jelentékeny távolságban levő tüzőrség nem hallotta meg a beszüntetést jelző kürtzést s ezért — esetleges további lövést megakadályozandók — gyorsan tüzbeszüntetést fuvattak s azonkívül egy lovas futár is elindult, hogy a tüzérsséggel tudassa a parancsot. Kiderült, hogy az ellenkező irányú szél csakugyan felfogta a kürtzést s a tüzérsség nem hallotta meg. A veszély, melyben a király forgott, nem volt kicsiny. Csak háromszáz méternyi távolságban állott lovas kíséretével, s a szétforgácsolt golyó egy gyilkos szilánkjá könnyen elérhette volna. Az incidensnek gyorsan híre terjedt s katonai körökben általános csodálatot keltett a király nyugodtsága, holott a kíséretben a lövésre megriadt lovak visszahőkölése következtében meglehetősen zavar támadt.

— Október 6. Az Aradon 1849. okt. 6-án kivégzett 13 vértanuért szombaton d. e. 10 órakor a kantai róm. kath. templomban gyász-istenisztelet fog tartatni. Délben Kreniczky Károly vendéglőjében közebed lesz. Egy teríték ára 1 frt 10 kr. A kegyeletes ünnepélyre a honfák és honleányoknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri K. Horváth Ignác 1848—49-ki honvéd-husár alezredes, a Rikán belőli honv.-egylet elnöke.

— Gróf Bathányi Lajosné, az első magyar min. elnök özvegye, veszprémmegyei birtokán meghalt.

— A trónörökös vadászata. Mint Görgény-Szent-Imréről írják, a trónörökös Ő fensége október 8-án reggel érkezik oda s még aznap kimegy vadászni az adorjáni erdősségbe, hol a vadőrök már eddig is öt medvét jeleztek. Egész biztonsággal mondható, hogy vad most is elég van s így a vadászatok is, melyen számos vendég fog részt venni, szép sikerrel fognak lefolyni. A vadászat egyelőre 10—11 napra van tervezve.

— Végtagyalás. A csikszeredai kir. törvényszék szept. 28-án tartott végtagyalást a Györffy Gyula és Mikó Árpád országgyűlési képviselők által múlt évben vívott párbaj ügyében. Mikó Árpád betegsége miatt nem jelenhetett meg a végtagyaláson, mi miatt ellene ítélet nem hozatott. Györffy Gyulát pedig, ki jelen volt a tárgyaláson, a törvényszék 24 órai államfogházra ítélte.

— Feleki Miklós veterán színművésznek utolsó és bucsu-fellépét Gyergyó-Szentmiklóson az „Ördög naplója“ című francia vígjátékban volt. A színház teljesen megtelt közönséggel s Felekit megjelenésekor zajos ovációkban részesítették s szép kivitelű koszorúval és arany melltűvel lepték meg tisztelői. Geröfy társulatától a primadonna, Nikó Lina, folyó hó 2-án távozott el, s a közönségtől „A kék szakállu herceg“ cz. operetében bucsuzott el. Nikó Lina a közönség kedvence volt s a legjobb emlékekkel távozott el új állomáshelyére: Szegedre. Geröfy társulata Gyergyó-Szentmiklósról Csik-Szeredába megy a vendégművészszel együtt.

185-ik közlemény

a háromszékmegei „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet javára Szentkatolnaki-község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Tudor László 40 liter, Györgybiró József 1 lit., Kiosid András 3 liter, Szabó János 1 liter, Fülöp József 1 liter, Fülöp Mihály 1 liter, Györgybiró Ignác 2 liter, Szegeti Miklós fél liter, Lucze Gáspárné 2 liter, Szöcs László 1 liter. Bánfi Farkasné 1 liter, Bakk Miklós 1 liter, Fülöp István 1 liter, Boros László 1 liter, Deák Lajos 10 liter, Fülöp János 1 liter, Györbörő Sándor 4 liter, Benke Dénes 1 liter, Oseh Berta 4 liter, Finta Mihály 1 lit., Elekes József 4 liter, Demény Gábor 12 liter, Fülöp János 1 liter, Pál Ferencz 2 liter, Héja Ignác 1 liter roz, Nyágó József 2 liter buza, Bánffy Farkasné 3 l. borsó, Nyágó József 15 lit., Rancz Teréz 40 liter, Bardocz Mihályné 20 liter, Szabó Józsefné 20 liter, Pakó Mátyásné 20 liter pityóka, Szabó Ferencz, Szabó György 1—1 liter árpa, Imecs András 10 kr, Tamás Ferencz 4 kr, Héja József 4 kr, Szabó Lajos 2 kr, Csia Ferenczné 4 kr, N. N. 20 kr, Tudor László 50 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhely, 1888.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Gyergyó-Ditró, 1888. szeptember 26.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Székelyföld“ 77-ik számának nyílt terében Primipilus aláírásával egy minősíthetetlen czikk jelent meg, mely sok mindenfélével, de különösen személyemmel foglalkozik. Mielőtt Primipilusnak cikkére az érdemleges válasz-adást megkezdéném, a művelt olvasó-közönség szíves elnézését

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

kérem, ha netán egyes kifejezéseim kissé érdekes lennének. Egy közmondás jut eszembe: „Engedd a...“ stb. Primipilus a „Székelyföld“ 71. számában „A néptanító sorsa“ címmel azt koholta rólam, hogy a tanító pályától megváltam holmi erdőpásztorsággért. E lap 74. számában azt minden személyeskedés kikerülésével megczáfoltam, és íme, hogy akkor nyomban Primipilusról a köpenyt nem rántottam le, fájdalom, a közmondás utolsó része teljesedett be. No de úgy hiszem, hogy most sem lesz késő, ha megismerjük egymást.

Primipilus legelőször is Ditró község iskoláit veszi bonczkése alá s azok jelen állapota fölött magas tetszésének ad kifejezést, kivéve az én és „társam“ osztályait, melyek fölött szerinte „zavaros a lég“ s melyekben a tanítót a mogorófa- eszten helyettesíti, mint egyedüli fegyelmi eszköz. Kapcsolatosan gyülekezésünket is bonczolgatja s majd a ditrói előjáróságot igyekszik kiesinyítve feltüntetni.

Vegye tudomásul Primipilus, hogy a ditrói iskolák fölött ön ítéletet mondani képtelen; sokkal magasabb színvonalon állanak azok; különben is úgy az én, mint hat kartársam osztályában felmutatott eredmény fölül mindig dicsérő elismeréssel nyilatkoztak az illetékes hatóságok. A lefolyt tanév végén pedig az erdélyi róm. kath. iskolák főigazgatója, nagynevű Püspök urunk ő nagyméltósága, egyházunk szent templomának főoltáráról ezrek előtt többek között a következőket mondá: „A tegnap megejtett zárvizsgálatokon örömmel győződtem meg, hogy a ditrói iskolák a kívánalmak magaslatán állanak.“

Gyülekezésünkre és az azokból vont következtetésekre álljanak itt ezek: Borszákon csak tanítóegyleti gyűlésekben vettem részt s ez tanítói kötelességből folyt ki. Csik-Szeredában mint törvényhatósági biz. tag egy gyűlésen, mely a folyó évi június hó végén, az iskolai szünet alatt, tartatott. Községi és más gyűléseken pedig csak akkor jelen-tem meg, midőn a törvény korlátai között tennem jogom vala. Ki ezzel ellenkezőt állít és be nem bizonyítja, rágalmazónak nyilvánítom.

A gyűlések tárgyalásánál való fellépésemért gáncsolhatják egyesek, de hogy minden tettemet legjobb meggyőződésemből meritem, azt elvitatni nem engedem még feddhetlenebb magaviselettel és előlélettel bíró egyéneknek sem, mint a milyen Primipilus.

Ditró község előjárósága nem szorul védelemre Primipilus faragatlan nyelvével szemben, mert ezen testület egyen-egyen és összesen úgy külső megjelenés, intellektualis tehetség, mint hivatali teendőire való rátermettség szempontjából meg-állja a versenyt bármely hazai községi előjáró-sággal.

Apropos! az eszten! „Disznó makkal, tulok esz-tennel álmadozik.“ Hogy is van csak? Thökölynek utolsó fogásul Szolimán a fekete levest adta fel. Hát önnek, Primipilus, emlékszik, volt igazgatója étel után hányszor szolgáltatatta ki az eszten fekete levest gyanánt, minek kellemetlen voltát ön saját-ságos nyöszörgés, kéz- és lábmozgatás által je-lezte? Talán azért agyarkodik most is az esztenre? Különb tudja meg Primipilus azt és tudják meg azok, kikkel ön egy követ fuj, hogy az én esztenem sohasem sült el és nem lőtt meg egy jöreményű ifjut sem, kit a szülők keserű könnye és a község részvéte kísért volna a sirba; az én esztenem használata miatt nem jár mankón két bottal ma nyomorék az iskolába. (Ismeri ön Cs. L. és Sz. V. tanu-lók esetét?)

A koholt erdőpásztori állásra nyilatkozatomat (lásd „Székelyföld“ 74. sz.) fentartom.

Primipilus állítólagos hőstetteimet is felsorolja. Reflektálok.

1. Hogy engem tavaly 12—1 óra között elfogtak és Siklód Mihály rendőrbiztos elébe kísérték volna, úgy ez, mint

2. az, hogy „egy farsangon totaliter berugott állapotban egy fiatal embert meglöktem“ volna, valótlan állítás.

Emlékszem, hogy egy léhűtő ficzkót, Kiss Endre ismert füzfapoetát, a „Társaskör“ tánctermében módjával rendreutasítottam. Okaim voltak rá na-gyok; szinte borzadok tőle. A társaskör tánc-estélyre készült. A rendező-bizottság, melynek én is tagja valék, a táncsterem földszítését intézte. Hoznak többek között egy aranykeretű, olajfest-ményű képet, mely koronás királyunk ő felségét felséges családja körében ábrázolta. E léhűtő fia-tal ember otromba megjegyzéseket merészkedett tenni, melyeket mi jelenvoltak álmélkodva, meg-ütközéssel és felháborodással vettünk, mindnyájan loyális alattvalói lévén a felséges családnak, kit a kép személyesített. Nekem jutott a szomorú köte-lesség, józanul elégtételt venni a szinte felség-sértésre vezető nyilatkozatért. Többet mondjak-e? Köszönje, hogy közbeleptem és nyilatkozatait torkán fojtám, melyek, ha folytatja, bizonynyal hüvörsre ültették volna.

3. Hogy K. P.-t hamis esküre kényszerítettük volna, erre nézve ki kell jelentenem (bár szívese-ben tenném K. E. — Gyergyó népnevelő bajnoka, H. Keresztési Pál — személye iránti tekintetből, kinek K. P. papája, hogy nem igaz. Különben ha Primipilus jobban tudja, siessen K. E. papáját a kir. ügyésznel bevádolni a hamis eskü megtorlá-sára vonatkozó §-ok alkalmazása végett. Az eset-leges dutyi-ülésben K. P.-nek segíthet fia, K. E., ki most érkezik is rá, mert flaszterteret.

4. Az általam eltagadottnak mondott 50 frtra s az ezzel összefüggésbe hozott „felszegi iskolatelep eladási“ ügyére nézve legyen elég annyit jelez-nem, hogy a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróság ítéletileg az én javamra döntött végérvényesen s a Primipilus által említett „egy szegény ember“ (K. E. papája) „ünnepélyes bocsánat-kérés“ után a 42 frt perköltséget örömmel le is fizette, hogy a hathavi börtönt, melyre szép kí-látásai voltak, kikerülhesse. (L. 1888. nov. első napjain hozott kir. járásbir. ítéletet.)

5. Hogy Püspök ur ő excellenciája kitett volna a testületből, erre nem emlékszem. Ugy látom, Primipilus összetévesztette személyemet egy va-lakivel, kiért csakugyan vállaltak felelősséget kar-társai egy bizonyos dologban s ki régóta várta és most is várja a kegyelmes leiratot ő Excellenciá-jától. Egyébként „a testületből való kitétele“ ko-moly oldalát véve is nyilatkozom és önt, Primipi-lus, hazug embernek bélyegzem, míg kitételemet itt e lap hasábjain be nem bizonyítja.

6. Hogy L. D. és B. I. képviselőket ajtózárvá akarták megverni vagy talán verték is, arról felel-jenek az illetők. Fintaháznak is lesz, hiszem, sza-va a mutyságra. Én hallgatom.

7. Hogy K. E. (Kiss Endre) miért tétetett ki a nyomdából, az hivatalos eljárás körébe tartozik. Nem kell feledni azt, hogy az iparosnak vagy a gazdai hatalmat gyakorló közegnek joga van az ipartörvény korlátai között a munkást elbocsátani.

8. Befejezem. Hogy feddhetlen jelleműnek és erkölcsös életűnek ítéljének az emberek, azt állá-som és előéletem alapján méltán megkövetelem mindaddig, míg a budapesti vagy bárhovávaló rendőrség ily tartalmu megkeresést nem intéz illetékes szolgabírához: „Ditrói illetősé-gű-e Kiss Endre, mert csavargás miatt Pesten le van tartóztatva.“ (L. gyergyószentmiklósi szolgabírói hivatal 3924—1883. k. i. sz.) Megkövetelem, mondom, öntől is, Kiss Endre.

Szinte szégyenlem, hogy Primipilussal szóba kelle állnom, de a közmondás ellen: „Engedd a...“ stb., most cselekedni nem akartam s jövőre sem fogok. Tovább tehát, vakondokok!

A tekintetes szerkesztő urnak kész szolgálja
Gaal Miklós.

Nyilatkozat.

Alulírott kinyilatkoztatom, hogy a „Székely-föld“ 77-ik számában közzétett nyilttéri cikkhez „Primipilus“ aláírással semmi irányú közöm nincs. A „társai“ kifejezésre nézve nevet kérek, mert ez irányban közösséget nem vállalom.

Vrancsits Gyula,
polg. isk. tanító.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1888. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mél- y-onat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k			Vegyes vonat	Sze- mél- y-onat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	(érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12	10.59	11.16	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)		4.10	7.10			(érk. ind.)	12.09	11.16	1.07	1.27
Botfalva			4.38	7.31		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.47	1.51	1.47	
Földvár			4.56	7.47		Nagy-Enyed	(érk. ind.)	2.08	2.18	2.08	
Mogyorós			5.18	8.02		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	2.43	3.04	2.43	
Apáca			5.37	8.14			(érk. ind.)	3.24	3.14	2.53	
Köpecz			5.58	8.30		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.24	3.51	3.24	
Agostonfalva			6.07	8.36			(érk. ind.)	3.26	4.01	3.26	
Alsó-Rákos			6.26	8.52		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.00	5.56	5.00	
Homoród			6.55	9.12			(érk. ind.)	5.32	6.37	6.37	5.32
Kacza			7.16	9.25		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	8.42	11.04	11.04	8.42
Bene			7.39	9.45			(érk. ind.)		11.19	11.19	8.47
Erked			8.03	10.00		Budapest	(érk. ind.)	1.55	10.00	6.33	1.55
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	(érk. ind.)		8.36	10.24							
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		9.03	10.39							
Medgyes	(érk. ind.)		9.13	10.46							
			10.37	11.47							

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 5.38
Székely-Keresztur	7.40	Bögöz	6.22
Nagy-Galambfalva	8.35	Nagy-Galambfalva	7.03
Bögöz	9.02	Székely-Keresztur	7.45
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.45	Héjasfalva	érkezik este 8.46

Nyomatott Szabó Albernél Kézdi-Vásárhelyt.